

7 лютого за юліанським календарем Українська Греко-Католицька Церква вшановує пам'ять святителя Григорія, єпископа Константинопільського. Напередодні ввечері у храмі Дрогобицької Духовної Семінарії була відслужена Велика Вечірня з Литією, яка і розпочала святкування пам'яті святого. Очолив це богослуження віце-ректор ДДС о. Григорій Комар, а співслужили йому проректор з навчання о. Роман Андрійовський та випускник нашої семінарії о. Сергій Паламарчук, який по завершенні Вечірні помирував усіх присутніх освяченим елеєм.

Житіє св. Григорія Богослова

Св. Григорій Богослов, або Назіянський - це один з найславніших Святих Христової Церкви грецького обряду. Він народився перед 329 роком, в Аризіанзі, поблизу міста Назіяна в Малій Азії. За свідченням самого Григорія молодшого, він народився завдяки молитвам матері: полум'яно бажаючи мати сина, вона гаряче благала про це Бога, давши обітницю присвятити Йому свого первістка. Одного разу уві сні вона побачила майбутню дитину і почула його ім'я. Григорій завжди пам'ятав про цю подію, тому вважав себе "новим Самуїлом" і розглядав своє життя як виконання матеріної обітниці. Ще малому Григорієві вона давала святі книги, щоб він змалку шукав святої забави. А коли мати подарувала йому перше святе Євангеліє, то сказала: «Пам'ятай, що я випросила тебе в Бога і одного тільки хочу, щоб ти був досконалий». Св. Нонна була така милосердна, що говорила: «Якби було можливо, я продала б себе й своїх дітей, щоб одержані гроші роздати вбогим». Дивно повірити в такі слова люблячої матері, але, зважаючи на те, що згодом, на похороні свого сина Кесарія, вона була одягнена не в скорботному, а у світлому одязі, адже перехід душі до Бога - це свято, вважала вона. Отже, цей факт може свідчити про правдивість її попередніх слів. При цьому, вона навернула батька Григорія - св. Григорія старшого, який був багатим урядником і довгі роки - поганином, а згодом ревним, святим християнином і 45 років єпископом міста Назіяна. Мав ще св. Григорій брата Кесарія й сестру Горгонію. Була це родина, в якій усі розуміли й сповняли

слова Господньої молитви: «Нехай буде воля Твоя як на небі, так і на землі». Усі трое дітей, виховані дбайливо й побожно, стали святими дітьми Христової Церкви.

Батьки дали Григорію блискуче виховання. Він навчався спочатку в Кесарії Каппадокійської, а потім в Кесарії Палестинській, де все ще існувала школа, заснована Оригеном. Свою освіту він продовжив у Олександрії та, нарешті, в Афінах. За час свого навчання в каппадокійських школах Григорій повинен був пройти той курс, який приблизно відповідає сучасним початковій і середній школі. Заняття в початковій ("граматичній") школі включали в себе вивчення алфавіту і арифметики, читання вголос, письмові вправи, заучування напам'ять фрагментів з творів стародавніх поетів, перш за все Гомера, тлумачення текстів. Курс середньої школи (*egkyklios paideia* - "загальна освіта") включав у себе математику, геометрію, астрономію і теорію музики, до яких могли додаватися інші предмети, зокрема медицина. Риторика і софістика належали до сфери вищої освіти. Таким чином, в Кесарії Палестинській і Олександрії Григорій почав свою університетську освіту, яку потім продовжив в Афінах, де він зустрівся і на все життя подружився з Василієм Великим. Св. Григорій сказав про їхню дружбу так: «Ми були з ним одним серцем і однією душею». Крім того, своїми чеснотами й мудрістю Григорій і Василій перевищували своїх шкільних товаришів, дивували професорів, а всім давали добрий приклад. Разом з ними ходив тоді до школи майбутній імператор Юліан, який згодом відступив від Христової віри й бажав повернути державі поганство. Про нього Григорій сказав: «О, яке нещастя виховує собі Греція!». Після 10 років навчання, він повернувся додому, тоді йому було 30 років. І тоді ж, 359 року, він прийняв велику Тайну Хрищення. Попри те, що Григорій мріяв про строге християнське аскетичне життя, яке б мало поєднуватися з навчанням, обставини склалися інакше. Зважаючи на те, що його батько вже не мав достатньо сили, щоб не те що займатися господарством, але й проповідувати, Григорій спочатку перейняв управління батьківським обійстям в Аріанзі, що одразу було дуже важко, зважаючи на обсяг роботи, адже, як відомо пізніше з «Заповіту», який уклав сам Григорій, вони були досить заможними, мали рабів, худобу, одяг та гроші. Проте найбільшим його випробовуванням було рукоположення в священничий сан, про що вблагав його батько, який і здійснив це таїнство, адже він дуже потребував допомоги у проповідницькій справі. Спочатку Григорій протривав, але згодом став ревним помічником батька й гарячим проповідником. Тим часом, його друг Василій став Архієпископом Кесарії і розпочав боротьбу з аріанством. І щоб забезпечити собі підтримку в боротьбі з префектом Модестом, який керував аріанами і забирав частину його території - Кападокії, Василій призначив єпископами в різних містах двох своїх братів та всіх друзів-єдинодумців. Серед них і св. Григорія, який вже не пручався перед такими свяченнями. Уже 370 року він став єпископом Сазими, проте, відповідно до несприятливих обставин, а також обов'язкові допомогти старому і знесиленому батькові, не зміг перебувати там довго. Згодом помер батько св. Григорія, а потім і св. Василій. Оскільки ще до цього померли його брат та сестра, а потім і мати, він залишився зовсім один. Проте на нього чекала нова місія - віднова правдивої віри та релігійного життя у найбільш занедбаній церкві в Царгороді, де близько 40 років господарювали аріани. Тут, на жаль, св. Григорія не прийняли привітно, навпаки, бачачи його убогість, не могли уявити його серед розкішного життя імператорської столиці. Проте його свята правда

притягувала всіх. Таким чином, він замешкав у своєї племінниці Алипіяни, а той дім, в якому проживав, зробив церквою Христового Воскресіння. Саме у ній св. Григорій виголосив свої славні проповіді про Пресвяту Трійцю. За цей виступ та інші виголошені промови у Царгороді в церкві Господнього Воскресіння, Халкедонський Собор назвав його Богословом. Таку славну назву має поки ще тільки св. Іван Богослов. Отож, попри велику популярність Слова Божого, що лунало з уст св. Григорія, сталося те, чого й боявся цей спокійний та миролюбний чоловік, його противники - еретики-аріани та аполінаристи, робили на нього різні наклепи, вдиралися до його церкви, нападали та били його, закидали камінням, тягали по судах як заколотника. Але й тут він знаходив розраду, вважав, якщо за противниками стоїть сильна партія, то за ними - велика справа; якщо вони мають церкви, то за ним є Сам Бог; якщо за ним народ, то при ньому стоять святі ангели. Попри те, що аріани, відповідно до декрету імператора Теодосія, мусили або прийняти християнство, або покинути межі міста, вибрали друге, св. Григорій все ж не зміг стати єпископом Царгороду, зважаючи на попередні свячення на єпископа Сазими. Проте він не замучувався і попри вмовляння імператора, поїхав в Назіян, де також потрібно було управляти єпархією, якою опікувався його батько. У цьому місті св. Григорій перебував аж до смерті приблизно 389-390 роках. Його поховали біля могили його батька св. Григорія Старшого. 950 року, за імператора Константина Багрянородного, нетлінні мощі перенесли до Царгорода і поклали в церкві св. Апостолів при мощах св. Івана Золотоустого. Згодом перенесли частину мощей до Риму, де вони досі спочивають на вівтарі базиліки св. Петра у Ватикані.

Див. фоторепортаж:

{gallery}events/st_gregoriy_bogoslov_2013{/gallery}